

ECONOMIE

KERNFUSIE BEHOEFTE AAN STRATEGIE

‘De tijd om in actie te komen is nu’

‘Als we nu niets doen, raakt Europa achterop bij het ontwikkelen van kernfusie. Het is tijd om in actie te komen, want dat is eigenlijk het enige dat we niet hebben: tijd.’ Die conclusie bleef hangen aan het einde van Dutch Fusion Day in Eindhoven.

Mascha Prins
mascha.prins@ed.nl
Eindhoven

Voor de tweede keer organiseerde het Eindhovense onderzoeksinstituut Differ Dutch Fusion Day. Tijdens deze dag ontmoetten mensen uit het bedrijfsleven en de academische wereld elkaar om samen een plan te ontwikkelen dat de Nederlandse en daarmee ook de Europese kernfusieontwikkeling versnelt.

Kernfusie wordt gezien als een schone en oneindige bron van energie. Het proces wekt gigantisch veel warmte-energie op, zonder CO₂ of andere broeikasgassen uit te stoten. Ook zijn er geen bezwaren zoals langdurig radioactief afval of het gevaar van een meltdown. Differ levert kennis op twee speerpunten op het gebied van kernfusie, namelijk hoe het hete plasma in een kernfusiereactor gereguleerd kan worden en de manier waarop de reactorwand tegen die extreme hitte beschermd kan worden.

Egbert Westerhof, leider van de vakgroep kernfusie bij Differ: „We

hebben behoefte aan een gemeenschappelijke strategie voor het Nederlandse onderzoeksveld en de Nederlandse industrie. We moeten een visie hebben op wat wij kunnen doen om ervoor te zorgen dat het onderzoek naar de realisatie van een reactor versneld wordt en dat we als Europa in ieder geval meedoen.”

Europa, zo is de gezamenlijke conclusie van de aanwezigen, dreigt achterop te raken. Wat niet wil zeggen dat er niet samengewerkt wordt. Westerhof: „Wij werken bijvoorbeeld nauw samen met het Amerikaanse Commonwealth Fusion Systems, dat over twee jaar hoopt aan te tonen dat je met kernfusie meer energie kunt opwekken dan dat je erin stopt.”

Westerhof vindt dat we daarbij als Nederland onze eigen specialiteit moeten inzetten. „We zijn goed in control systems engineering, we hebben daar mede dankzij onze goede relatie met de Technische Universiteit Eindhoven wereldwijd echt een toonaangevende positie in opgebouwd. Dat gaan we proberen te kapitaliseren in een nationaal programma. Dagen zoals deze dragen daaraan bij.”

Professor Maarten Steinbuch (wetenschapper in hightech systemen): „We kunnen zelf nieuwe ecosystemen bouwen. We hebben de juiste kennis en de juiste mensen.” Bovendien, zo zijn alle panelleden in de discussie aan het einde van de dag het met elkaar eens: er moet niet op de overheid gewacht worden en er wordt te veel gepolderd in Nederland.

▲ In de schappen van Jumbo is het momenteel zoeken naar bier van Heineken. FOTOED

Jumbo boycot bier om hoge prijs, Heineken wil terug in schap

Het is zoeken naar bier van Heineken, Amstel en Brand bij de Jumbo. De supermarkt weert de merken van Neerlands grootste brouwer omdat deze veel te hoge prijzen zou vragen. Heineken eist nu bij de rechter zijn plek terug in het schap.

Peter van Erp
Den Bosch

Waarom rekent Heineken in Duitsland en Frankrijk veel minder voor een krat bier dan wat van Jumbo wordt gevraagd? „We hebben recent ontdekt dat daar een enorm verschil in zit”, stelt raadsman Jeroen Bedaux, terwijl hij zijn handen een halve meter uit elkaar houdt. „Dat Heineken in Azië en Afrika andere prijzen hanteert, dat snap ik. Maar hier in Europa kunnen de kostenverschillen nooit zo groot zijn.”

De advocaat van Jumbo Supermarkten vindt dan ook dat Heineken niet naar de rechter moet stappen om een boycot van zijn producten ongedaan te maken, maar gewoon de prijzen moet verlagen in plaats van verhogen, zoals onlangs is gebeurd. De onderhandelingen daarover liepen deze week nog door, maar leverden vooralsnog geen akkoord op. En dus troffen de partijen elkaar donderdag voor een kort geding bij de rechtbank in Den Bosch.

De ontdekking van Jumbo over de grote prijsverschillen hangt zonder twijfel samen met het toetreden van de supermarktketens tot de internationale in-

kooporganisatie Everest. Dit bureau onderhandelt voortaan namens een groot aantal ketens met leveranciers van producten, ook voor thuisbezorger Picnic. En ook deze keten hoeft lang niet zoveel te betalen voor het bier van Heineken als Jumbo, aldus Bedaux.

Heineken stelt dat er appels met peren worden vergeleken. „Picnic heeft geen winkels en daarom hebben we daar ook veel minder kosten voor promotie en dergelijke”, stelt advocaat Thom Beukers. Dat het bier in andere landen goedkoper is heeft te maken met verschillen in kosten ter plekke. „Heineken heeft in Europa wel vijftig brouwerijen. Overall is verschil in loon, grondstofprijzen en regelgeving.”

Heineken-advocaat Beukers wijst erop dat Heineken en Jumbo al meer dan zestig jaar zaken met elkaar doen. Zo’n relatie kan volgens hem niet van de ene op de andere dag worden beëindigd. „We hebben een duurovereenkomst. Geen contract dat ons aan elkaar bindt, maar een stilzwijgende samenwerking die ook rechtsgeldig is.” Hij wijst op een

arrest van de Hoge Raad waarin een fietsenwinkel werd veroordeeld voor het abrupt stoppen met een specifiek fietsenmerk. „En die winkel was pas tien jaar dealer van dat merk.”

Jumbo stelt dat de keten helemaal niet is gestopt met het verkopen van Heineken. Er wordt alleen veel minder besteld. De ruimte in de schappen die zo ontstaat is inmiddels opgevuld met andere merken. Als de bierbrouwer daar een einde aan wil maken, moeten ze niet bij Jumbo zijn, maar tot een akkoord komen met Everest. Een onderhandelaar van Everest zat eveneens in de rechtszaal, maar deze partij was niet gedagvaard door Heineken en moest derhalve zwijgen.

Commercieel geschil

De directeur inkoop van Jumbo, Wibo van Wijk, vindt het maar raar dat hij nu bij de rechter zit vanwege het conflict met Heineken. „Het is een puur commercieel geschil. Er is tot gisteravond in Amsterdam nog onderhandeld met Everest. Toen is ook gezegd dat wanneer het tot een deal kwam, het kort geding zou worden ingetrokken. Het is dus helemaal geen principekwestie.”

Zijn tegenvoeter bij Heineken, Bart Wijn: „Voor mij is het een dieptepunt in mijn carrière dat we elkaar hier voor de rechter treffen. De klanten van Jumbo hebben recht op onze bieren en die worden hier de dupe van.”

De rechter doet op 22 mei uitspraak.

Voor mij is het een dieptepunt in mijn carrière dat we elkaar hier voor de rechter treffen

– Bart Wijn, Heineken

